

UKRAIŃSKA TERMINOLOGIA INFORMATYCZNA W DYDAKTYCE UNIWERSYTECKIEJ

Przemysław Józwickiewicz

Uniwersytet Wrocławski

Streszczenie. W artykule przedstawiono sposoby prezentacji terminologii informatycznej studentom ukrainistyki Uniwersytetu Wrocławskiego podczas zajęć praktycznej nauki języka, ćwiczeń z gramatyki opisowej oraz na zajęciach praktyki przekładu. Słownictwo informatyczne coraz częściej „przebijające się” do języka ogólnego powinno stanowić integralną część programów nauczania języka ukraińskiego. Jedynie w ten sposób nie tracą one na swej aktualności, a sama dydaktyka staje się przez to bardziej kompleksowa i atrakcyjna.

Słowa kluczowe: język ukraiński, terminologia informatyczna, dydaktyka

Powstawanie, rozwój i funkcjonowanie ukraińskiego słownictwa informatycznego, podobnie jak innych zasobów leksykalnych wchodzących w skład szeroko pojętej terminologii ukraińskiej, odbywało i odbywa się w nie do końca sprzyjających po temu warunkach. Sytuacja taka wydaje się do pewnego stopnia spuścizną po czasach, gdy formowanie języka naukowego na Ukrainie napotykało szereg przeszkód, a bezpieczeństwo uniemożliwiało konstituowanie się nie tylko terminologii naukowo-technicznej, ale również humanistycznej, przyrodniczej czy artystycznej.

Historia kształtowania się terminologii ukraińskiej stanowi nieodłączną część losów rozwoju całego systemu leksykalnego języka ukraińskiego, współistniejąc z historią materialną i duchową Ukrainy.

W ostatnich latach, poczynając od momentu uzyskania przez Ukrainę suwerenności po dziś dzień, wyraźnie zauważalny jest wzrost zainteresowania terminologią w różnych jej aspektach. Przejawia się ono nie tylko w badaniach nad opracowaniem teorii terminologii jako podsystemu języka literackiego, formułowaniem kryteriów stawianych wobec terminu jako takiego, ale również, a może przede wszystkim w nad wyraz prężnej aktywności terminograficznej ukraińskich uczonych. Jej namacalnym rezultatem są setki słowników terminologicznych¹, jak również udział naukowców w seminariach i konferencjach po-

---

¹ Dość wspomnieć, iż w ostatniej dekadzie XX w. na Ukrainie wydano ok. 550 słowników terminologicznych z różnych dziedzin. Tendencja wzrostowa jest tu bardzo widoczna, zważywszy

święconych problemom terminologii czy gremiach takich jak Techniczny Komitet Standardyzacji Terminologii Naukowo-Technicznej² zajmujących się żywotnymi i palącymi kwestiami związanymi z terminologią i językiem nauki. W skład komitetu wchodzi uczeni reprezentujący uczelnie techniczne (m.in. Politechnikę Lwowską i Politechnikę Kijowską), jak również Instytut Języka Ukraińskiego przy Ukraińskiej Akademii Nauk³ oraz Ukraiński Naukowo-Badawczy Instytut Standardyzacji, Certyfikacji i Informatyki⁴, co pozwala na stwierdzenie, że problemy, z którymi zmagają się ukraińska terminologia rozpatrywane są przez wybitnych uczonych i fachowców w swych dziedzinach.

Zagadnieniami związanymi z terminologią informatyczną zajmuje się wciąż dość nieliczna grupa badaczy, co ma swe odbicie nie tylko w ilości publikacji, w których poruszane są kwestie ukraińskiego słownictwa informatycznego, ale przede wszystkim sprzyja jego wciąż dość skromnej obecności w ukraińskiej przestrzeni publicznej – programach komputerowych, publikacjach książkowych, na stronach internetowych.

By przeciwdziałać takiej sytuacji, należy nie tylko zintensyfikować prace nad ukrajinizacją programów komputerowych czy poszerzać ofertę księgarską o kolejne tytuły z dziedziny IT w języku ukraińskim, ale również zwrócić baczniejszą uwagę na proces nauczania i wychowywania młodzieży właśnie w środowisku ukraińskojęzycznej terminologii informatycznej.

Na problem ten zwracają uwagę m.in. Bohdan Rycar, Roman Mysak i Roman Mykulczyk, którzy dobitnie podkreślają:

Для нас, українців, проблема мовної локалізації комп'ютера сьогодні є вже не стільки технічною, навіть не стільки лексикографічною, скільки екзистенційною, бо торкається реального функціонування української мови в усіх сферах людської діяльності. Адже саме через «спілкування» з комп'ютером мовою його мультимедійних засобів відбувається неповторний навчально-виховний процес формування та розвитку майбутнього покоління⁵.

Badacze stwierdzają ponadto, że język rosyjski wciąż pozostaje głównym źródłem zapożyczeń i kalek językowych w obrębie słownictwa informatycznego, a poprzez

zapóźniłą reakcją filologów i terminologów (a основна причина тут криється у відсутності щоквартальних термінологічних бюлетенів та державного фінансування на їх видання)

---

na fakt, że w roku 1990 wydano ich 6, natomiast w 2000 r. aż 70. Zob. Комова М.В., *Класифікація термінологічних словників*, Проблеми української термінології № 620, Львів 2008, с. 144–147.

² Технічний комітет стандартизації науково-технічної термінології – офіційна strona http://lp.edu.ua/tc.terminology/TK_main.htm (dostęp 05.10.2011 r.)

³ Інститут української мови НАН України – офіційна strona <http://www.nbu.gov.ua/institutions/ium/index.html> (dostęp 05.10.2011 r.)

⁴ Український науково-дослідний інститут стандартизації, сертифікації та інформатики – <http://www.rada.com.ua/ukr/catalog/27188/> (dostęp 05.10.2011 r.)

⁵ Б. Рицар, Р. Мисак, Р. Микульчик, *Про англійсько-український глосарій виробів Microsoft*, w: Збірник наукових праць: „Проблеми української термінології”, 2006, с. 28–30.

у терміносистемі міцно осідають жаргонізми та професіоналізми, переважно англійського походження.

Wydaje się, iż jednym z rozwiązań tej kwestii jest jak najpełniejszy i jak najbardziej gruntowny proces zapoznawania młodzieży ze stricte ukraińską terminologią informatyczną.

Działania takie mają miejsce nie tylko na Ukrainie, ale również poza jej granicami. Podstawowe pojęcia wchodzące w skład ukraińskiej terminologii informatycznej wprowadzane są na zajęciach praktycznych nauki języka ukraińskiego także w ośrodkach akademickich w Polsce. Tematy w różny sposób związane z internetem, słownictwem internautów, również terminologią informatyczną sporadycznie pojawiają się na seminariach licencjackich i magisterskich.

Jednym z ośrodków, w którym kwestie ukraińskiego słownictwa informatycznego są – jak się wydaje – rozpatrywane nieco szerzej jest Instytut Filologii Słowiańskiej przy Uniwersytecie Wrocławskim.

W latach 2004–2008 obowiązkowe dla 2 roku cyklu licencjackiego „Technologie informacyjne” dla grup ukrainistycznych prowadzone były w języku ukraińskim z wykorzystaniem ukraińskojęzycznych wersji niektórych programów, bądź też ich teoretycznego omówienia wraz z prezentacją interfejsów tych programów, ich funkcjonowania oraz przedstawieniem ich od strony „lingwistycznej”, czyli poruszeniem m.in. kwestii związanych z terminologią informatyczną. Z uwagi na dość dobry i w miarę szeroki stopień zukrainizowania pewnych programów, szczególnej uwadze poddano produkty z palety Office (Word, Excel, PowerPoint, Outlook), jak również ukraińskie wersje programów WinRAR, Skype, IExplorer czy ukraińską nakładkę systemu Windows XP. Cel tych zajęć był dwójaki – 1) zapoznać studentów z działaniem poszczególnych programów, ich przydatnością w procesie uczenia się, wykorzystywaniem do tworzenia prezentacji, tekstów, prostych grafik itp., 2) przedstawić im choćby fragmentarycznie ukraińskie zasoby leksykalne związane z technologiami informacyjnymi, ich zasięg, obecność w ukraińskiej przestrzeni publicznej, jak również w warstwach nieformalnych – slangu komputerowym.

Terminologia informatyczna, podobnie jak niemal każdy rodzaj słownictwa specjalistycznego charakteryzuje się wysokim stopniem złożoności. Przy niejednokrotnie skomplikowanej strukturze samych leksemów, należy pamiętać o znaczeniu poszczególnych wyrazów, które, zwłaszcza dla osób rzadko korzystających z komputera, pewnych programów czy internetu, okazać się może trudne do zrozumienia (np. *брандмауер, трекбол, аудіоплата, док-станція* itp.).

Z tego też względu wprowadzanie tego rodzaju słownictwa i jego prezentowanie studentom musi odbywać się stopniowo, począwszy od pojęć podstawowych dla tej dziedziny nauki, leksemów o niezbyt skomplikowanej strukturze, po terminy o wyższym stopniu złożoności, pojawiające się w literaturze informatycznej, programach komputerowych itd.

Wobec odejścia od takiej formy prowadzenia ćwiczeń, w roku akademickim 2008/2009 zaistniała potrzeba choćby częściowego przeniesienia treści prezentowanych podczas ukraińskojęzycznych zajęć informatycznych i „przemycenia” ich do warstw programowych innych zajęć proponowanych studentom ostatnich semestrów cyklu licencjackiego i na zajęciach cyklu magisterskiego.

Tak więc począwszy od roku akademickiego 2008/2009 podstawowe informacje dotyczące terminologii informatycznej prezentowane są studentom 2 roku cyklu licencjackiego podczas kilku jednostek ćwiczeniowych z gramatyki opisowej współczesnego języka ukraińskiego. Terminologia informatyczna stanowi fragment bloku, w którym w ramach omawiania problemów leksykologii poruszane są zagadnienia terminologii jako takiej, roli terminów reprezentujących różne dziedziny nauki, symboli, zapożyczeń i ich typów. Poszczególne leksemy wchodzące w skład ukraińskiego słownictwa informatycznego prezentowane są z uwzględnieniem ich pochodzenia, budowy i funkcjonowania w środowisku programów komputerowych, literatury informatycznej czy nieformalnych forów tematycznych poświęconych nie tylko problemom związanym z działaniem samego sprzętu, ale także zagadnieniom translatorycznym – przystosowywania zapożyczonej terminologii obcej, głównie anglojęzycznej do realiów języka ukraińskiego.

W ramach ćwiczeń studenci rozwiązują np. takie zadania:

1. Встановіть за словниками значення поданих слів. Котре з цих значень стосується інформатики?

Панель, порт, клавіша, мережа, вікно, пошта, вірус, вузол, сторінка, диск, шлюз, частота, рамка, кодування, редактор, каталог, папка, ярлик, вказівник, стовпець, дерево, маркер, аркуш, смітник, перо.

2. Серед поданих слів знайдіть зайві терміни та утворіть з ними речення.

- А) електротехнік, дискета, крабування, обтягач, пухоочищення, твіндек
- Б) біт, детергент, електрокаталіз, оксинітрування, сольватація, тавот
- В) вирізка, гоноплазма, макровірус, етеогенез, еремофіт, кінетопласт
- Г) акредитив, кредитування, долар, трасант, борг, файл
- Д) котедж, крило, брендмауер, напівпортик, перев'язь, апсида
- Д) капітан, танк, боєприпаси, люфа, утиліта, ультиматум

Należy nadmienić, że w pewnym zakresie teksty informatyczne bądź z elementami terminologii informatycznej pojawiają się podczas zajęć praktycznych na kolejnych latach.

Rok 3 cyklu licencjackiego kontynuuje poznawanie terminologii naukowej w semestrze 6 na zajęciach praktycznych, w ramach aspektu „Praca z tekstem”. W swych założeniach aspekt ten ma za zadanie wzbogacanie zasobów leksykalnych studentów, zaś celem przedmiotu jest pogłębianie znajomości języka ukraińskiego w zakresie czytania, słuchania ze zrozumieniem, rozumienia tekstu pisanego i mówionego, mówienie oraz budowanie dłuższych spójnych wypo-

wiedzi. Tematy poświęcone stylowi naukowemu, terminologii naukowej są urozmaiceniem tego rodzaju zajęć. Prócz pracy z tekstami o charakterze naukowym z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, medycyny, sztuki, techniki itp. studenci mają za zadanie przyswojenie w pewnym ograniczonym zakresie także terminologii informatycznej. Praca taka z założenia przewidziana jest na jedną jednostkę lekcyjną. Studenci podzieleni na mniejsze 2–3-osobowe grupy otrzymują odrębne teksty o charakterze informatycznym, a następnie po zapoznaniu się z nimi podejmują działania mające na celu ich opracowanie. Do czynności tych zaliczyć należy sporządzanie krótkich słowniczków tematycznych, tworzenie gniazd słowotwórczych, w skład których wchodzi dane nominacje, budowanie związków wyrazowych bazujących na wyekscerpowanych terminach, streszczenia opracowywanych tekstów, na podstawie zebranego materiału budowanie własnych krótkich tekstów autorskich na jeden z zadanych przez wykładowcę tematów itp. Poniżej jeden z przykładowych tekstów do samodzielnego opracowania przez studenta⁶:

Об'єктами файлової системи є **диски**, **файли** та **каталоги**. Користувач виконує над ними визначені дії за допомогою операційної системи.

Файли. Кожен файл має свій ідентифікатор – ім'я, що складається з двох частин: назви та типу файлу (розширення), що розмежовані крапкою. Формат імені файлу можна записати так:

Назву (надалі – ім'я) файлу задає автор. При цьому бажано, щоб в імені відображався зміст цього файлу. В ОС MS-DOS ім'я може містити від одного до восьми символів (символи – це цифри, латинські літери, символи верхнього ряду клавіатури, крім пропуску і символів +, ?, [,], *, /).

Друга частина імені – розширення – описує тип файлу. Розширення, містить до трьох символів. Воно показує, чи це файл з програмою, чи файл з даними. Наприклад, бейсік-програми мають розширення .bas, паскаль-програми – .pas, текстові файли даних – .txt, звукові файли – .wav, відеофайли – .avi тощо.

Poszerzony zakres tematyczny obejmujący zagadnienia terminologii, w tym również terminologii informatycznej, obowiązuje studentów tegoż 3 roku cyklu licencjackiego podczas trwającego jeden semestr językoznawczego seminarium licencjackiego. W swych założeniach celem tego rodzaju zajęć bazujących na ukończonym pełnym cyklu zajęć z gramatyki opisowej współczesnego języka ukraińskiego, ze szczególnym uwzględnieniem leksykologii oraz wspomnianych zajęciach praktycznych, podczas których studenci mieli okazję pracować z tekstami o charakterze informatycznym, jest napisanie 20–30-stronicowej pracy licencjackiej, w której opracowywana bądź choćby wykorzystywana byłaby właśnie terminologia informatyczna. Tematem ramowym zeszlórocznego cyklu seminaryjnego był „Język ukraińskojęzycznych internetowych forów tematycznych”. Studenci mieli daleko posuniętą swobodę w wyborze typu opracowywanych forów (opisywano fora poświęcone ukraińskim ruchom narodowym, ko-

⁶ <http://pedcollege.sambir.biz/home/62-2009-05-17-09-53-28/184-2009-05-31-11-21-50.html> (dostęp 16.06.2009 r.)

tom, Euro 2012, ślubom, fotografii itp.), jednak klamrą zwieńczającą poszczególne tematy miały być problemy terminologii jako takiej, terminologii internetowej, jak również kwestie związane z leksykografią czy słowotwórstwem.

Po zakończonym seminarium licencjackim część studentów wybierających ścieżkę językoznawczą zadeklarowała kontynuację badań bądź częściową modyfikację opracowywanych przez siebie tematów już podczas zajęć seminaryjnych na pierwszym roku cyklu magisterskiego.

Jednak nie tylko oni wciąż mają styczność z terminologią informatyczną, tudzież z zagadnieniami terminologii jako takiej. Również studenci niekontynuujący ścieżki językoznawczej stykają się ze słownictwem informatycznym, przede wszystkim na zajęciach z praktyki przekładu. Teksty o charakterze informatycznym są wprowadzane po pierwszym semestrze zajęć przekładowych (teorii i praktyki przekładu), podczas których słuchacze zapoznają się z zasadami tłumaczenia tekstów, regułami obowiązującymi w sztuce przekładowej, warsztatem tłumacza itp. Z uwagi na to, że są to jednostki o dość skomplikowanej strukturze, wymagające od tłumacza umiejętności nie tylko stricte translatorycznych, ale również wiedzy w zakresie informatyki, w pierwszej kolejności procesom tłumaczenia poddawane są teksty, w których zawartość terminologii informatycznej jest stosunkowo niewysoka⁷, np.:

1. І спочатку було слово, і слово було 2 байти, а більше нічого не було.
2. І відділив Господь одиницю від нуля і побачив, що це добре.
3. І сказав Господь: нехай будуть дані. І стало так.
4. І сказав Господь: нехай зберуться дані кожне в своєму місці, і створив дискети, вінчестери і компакт-диски.
5. І сказав Господь: нехай будуть комп'ютери, щоб було куди пхати дискети, вінчестери і компакт-диски і створив Господь комп'ютери, і нарик їх хардом, і відділив хард від софту.
6. Софта ж ще не було, але Господь швидко виправився, і створив програми великі і малі, і сказав їм: Плодіться і множтеся, і заповнюйте всю пам'ять.
7. Але набридло йому самостійно створювати програми і сказав Господь: створимо програміста за образом і подобою нашою, і нехай владарює він над комп'ютерами, програмами і даними. І створив Господь програміста і оселив його у своєму ОЦ, щоб працював у ньому. І повів він програміста до дерева каталогів, і заповів йому: З будь-якого каталогу можеш запускати програми, тільки із каталогу Windows не запускай, бо маст дай.

Wraz z upływem czasu i nabywaniem coraz większych umiejętności, studenci otrzymują zadania bardziej skomplikowane, które wymuszają na nich choćby czasowe zgłębienie problemu, spojrzenie na kwestie przekładu w nieco

⁷ <http://domivka.net/archive/t-9832.html> (dostęp 10.01.2009)

szerszym kontekście. Dobrym przykładem tekstu o średnim stopniu trudności, który niesie w sobie również treści poznawcze, informacje, z których można skorzystać podczas pracy na komputerze jest następujący tekst⁸:

[...] Є немало програм для налаштування додаткових гарячих клавіш. Однією з найпопулярніших є WinKey, яка дозволяє призначити такі сполучення, як Win(⊞) Win+Ctrl, Win+Shift, Win+Ctrl+Shift. Нижче наведено стандартні сполучення клавіш для ОС Windows XP:

Загальносистемні сполучення:

Ctrl + C або Ctrl + Insert	Копіювати
Ctrl + X	Вирізати
Ctrl + V або Shift + Insert	Вставити
Ctrl + S	Зберегти
Ctrl + Z	Скасувати останню дію
Ctrl + A	Виділити усе в поточному вікні
Ctrl + Alt + стрілка праворуч	Переміщення курсору на початок наступного слова
Ctrl + Alt + стрілка ліворуч	Переміщення курсору на початок попереднього слова

Zadania translatorskie polegające na tłumaczeniu fragmentów publikacji fachowych z dziedziny informatyki z języka ukraińskiego na język polski oraz przekładu tekstów o nieco mniejszym stopniu trudności z języka polskiego na język ukraiński wykonywane są już na drugim roku cyklu magisterskiego. Mając za sobą roczne doświadczenia w zakresie dokonywania tłumaczeń tekstów o wyraźnym ukierunkowaniu tematycznym oraz czteroletnią praktykę językową studenci są w stanie poradzić sobie z takimi zadaniami, co niewątpliwie wzbo-

⁸

gaca nie tylko ich słownictwo, umiejętności w wykorzystywaniu warsztatu tłumacza, ale również podnosi samoocenę i pozwala z mniejszą obawą podejmować kolejne wyzwania. Do standardowych zadań, przed którymi stawiani są studenci ostatniego roku ukrainistyki, należą tłumaczenia np. takich tekstów:

Z języka ukraińskiego na język polski:

Метод доступу FDDI. Оптоволоконний інтерфейс розподілу даних працює за схемою передачі маркера в логічному кільці з оптоволоконними кабелями і має високу продуктивність. Вищерозглянуті протоколи діють на найнижчому рівні ЛОМ, тобто вони реалізують передачу повідомлень (пакетів) між комп'ютерами, але не контролюють процес переадресації файлів, не мають засобів для забезпечення правильної послідовності приймання переданих даних, можливостей для ідентифікації прикладних програм, які потребують обміну даними. Для цього існують протоколи середнього рівня, що відповідають транспортному рівню моделі⁹.

Z języka polskiego na język ukraiński:

Podłączenie zestawu komputerowego nie jest trudne. Większość gniazd jest tak wyprofilowana, aby nie dało się włożyć do nich wtyczki w nieprawidłowy sposób. Pokażemy, jak prawidłowo wykonać wszystkie połączenia i przygotować komputer do działania.

1. Do oznakowanego zielonym kolorem gniazda PS/2 wkładamy wtyczkę myszy (też oznaczoną zielonym kolorem). Jeśli mamy mysz ze złączem USB, możemy podłączyć ją do tego gniazda lub za pomocą znajdującej się w komplecie przejściówki USB-PS/2 do zielonego gniazda PS/2.

2. Do fioletowego gniazda PS/2 z tyłu obudowy jednostki centralnej wkładamy wtyk PS/2, którym zakończony jest przewód klawiatury.

3. Podłączamy jeden koniec przewodu sygnałowego do monitora, a drugi do karty graficznej. Jeśli monitor wyposażony jest w gniazdo DVI, należy użyć właśnie tego złącza. Uzyskamy dzięki temu lepszy obraz niż w wypadku analogowego gniazda D-Sub¹⁰.

Cele zajęć, w trakcie których wykorzystywana jest ukraińska terminologia informatyczna, są dość odmienne. Na innych założeniach opierać się będzie bowiem napisanie pracy licencjackiej lub magisterskiej, inne cele przyświecać będą studentowi podczas tłumaczenia instrukcji podłączania zestawu komputerowego. Jednak każde z tych działań wymagać będzie znajomości terminologii informatycznej, której obecność we współczesnym świecie nie podlega dyskusji.

Ukraińska terminologia informatyczna, co widać już choćby na przykładzie niniejszego artykułu, może być zarówno wspaniałym materiałem badawczym, jak i dydaktycznym. Aby jednak można było wykorzystywać ją szerzej, musi ona być chociaż w pewnym zakresie usystematyzowana. Dotychczasowe opra-

⁹ Дибкова Л.М., *Інформатика та комп'ютерна техніка*, Київ 2002, с. 274.

¹⁰ <http://www.komputerswiat.pl/poradniki/sprzet/komputery-stacjonarne/2009/06/podlaczymy-elementy-zestawu-komputerowego.aspx> (dostęp 27.06.2009 r.)

owania językoznawcze¹¹, dość nieliczne i skupiające się na wąskim spectrum problemów nie wypełniają sporej luki w tej dziedzinie, co niewątpliwie stwarza warunki do dalszych wieloaspektowych badań na tym polu.

PIŚMIENNICTWO

- Дибкова Л.М., 2002. *Інформатика та комп'ютерна техніка*, Київ, с. 274.
- Комова М.В., 2008. *Класифікація термінологічних словників*, Проблеми української термінології № 620, Львів, с. 144–147.
- Кульчицький І., Філь Б., 2009. *Default: «по замовчуванню» чи «за налаштуванням?»*, w: Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» № 648, Львів, с. 88–91.
- Мосенкіс Ю.Л., 2004. *Вплив англійської мови на український комп'ютерний сленг (попереднє повідомлення)*, w: Мова та історія, Вип. 70, Київ, с. 40–49.
- Ніколаєва А.О., 2002. *Структурно-семантична характеристика термінології програмування, комп'ютерних мереж та захисту інформації*, Автореферт. дис. канд. філол. наук: 10.02.01; Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна, Харків, 16 с.
- Рицар Б., Мисак Р., Микульчик Р., 2006. *Про англійсько-український глосарій виробів Microsoft*, w: Збірник наукових праць: „Проблеми української термінології”, Львів, с. 28–30.
- Рицар Б., Мисак Р., 2003. *Мова та термінологія зукраїнізованих програмних продуктів фірми Майкрософт* w: Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» № 490, Львів, с. 17–24.
- Стасюк Т.В., 2010. *Синонімія у сфері комп'ютерного сленгу*, w: http://www.rusnauka.com/-18_NiIN_2007/Philologia/22862.doc.htm (dostęp 21.09.2010 г.)
- Стрельбіцька Л., 2005. *Інтернет як полігон розвитку природної мови*, w: Вісник Нац. ун-ту „Львівська політехніка” № 538, Проблеми української термінології, Львів, с. 33–38.
- Федорів М. Л., 2003. *Про особливості комп'ютерного дискурсу*, w: Наукові записки НУКМА, том 22, ч. I, Київ 2003, с. 32–43.

¹¹ Zob. m.in.: Кульчицький І., Філь Б., *Default: «по замовчуванню» чи «за налаштуванням?»*, w: Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології» № 648, Львів 2009, с. 88–91; Мосенкіс Ю.Л., *Вплив англійської мови на український комп'ютерний сленг (попереднє повідомлення)*, w: Мова та історія, Вип. 70, Київ 2004, с. 40–49; Ніколаєва А. О., *Структурно-семантична характеристика термінології програмування, комп'ютерних мереж та захисту інформації*, Автореферт. дис. канд. філол. наук: 10.02.01; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Харків 2002, 16 с.; Рицар Б., Мисак Р., *Мова та термінологія зукраїнізованих програмних продуктів фірми Майкрософт*, w: Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка» № 490, Львів 2003, с. 17–24; Рицар Б., Мисак Р., Микульчик Р., *Про англійсько-український глосарій виробів Microsoft*, w: Збірник наукових праць: „Проблеми української термінології”, Львів 2006, с. 28–30; Стасюк Т.В., *Синонімія у сфері комп'ютерного сленгу*, w: http://www.rusnauka.com/-18_NiIN_2007/Philologia/22862.doc.htm (dostęp 21.09.2010 г.); Стрельбіцька Л., *Інтернет як полігон розвитку природної мови*, w: Вісник Нац. ун-ту „Львівська політехніка” № 538, Проблеми української термінології, Львів 2005, с. 33–38; Федорів М.Л., *Про особливості комп'ютерного дискурсу*, w: Наукові записки НУКМА, том 22, ч. I, Київ 2003, с. 32–43; Щур І.І., *Українськомовний комп'ютерний сленг: формування і функціонування*, Автореферат. дис. канд. філол. наук: 10.02.01, Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, Ін-т філол., Київ 2006, 20 с.

Щур І.І., 2006. *Українськомовний комп'ютерний сленг: формування і функціонування*, Автореферат. дис. канд. філол. наук: 10.02.01, Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, Ін-т філол., Київ, 20 с.

STRONY INTERNETOWE

http://lp.edu.ua/tc.terminology/TK_main.htm
<http://www.nbu.gov.ua/institutions/ium/index.html>
<http://www.rada.com.ua/ukr/catalog/27188/>
<http://pedcollege.sambir.biz/home/62-2009-05-17-09-53-28/184-2009-05-31-11-21-50.html>
<http://domivka.net/archive/t-9832.html>
<http://www.komputerswiat.pl/poradniki/sprzet/komputery-stacjonarne/2009/06/podlaczamy-elementy-zestawu-komputerowego.aspx>

UKRAINIAN COMPUTER TERMINOLOGY IN UNIVERSITY TEACHING

Summary. The article deals with the presentation of computer terminology to the students of Ukrainian at the University of Wrocław during the courses in practical Ukrainian, Ukrainian descriptive grammar as well as during practical translation classes. Computer vocabulary, which more and more frequently becomes a visible part of the general language, should be included as an integral part in the curricula of Ukrainian teaching. Only in this way may these curricula be still updated and thanks to this, the teaching itself becomes more comprehensive and attractive.

Key words: the Ukrainian language, computer terminology, teaching